

Representantforslag 136 S

(2012–2013)

fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Henning Skumsvoll, Oskar J. Grimstad, Ulf Leirstein, Per Roar Bredvold, Robert Eriksson og Morten Ørsal Johansen

Dokument 8:136 S (2012–2013)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Henning Skumsvoll, Oskar J. Grimstad, Ulf Leirstein, Per Roar Bredvold, Robert Eriksson og Morten Ørsal Johansen om en ny forvaltning av landets ulv

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne mener det er viktig og verdifullt å ha et rikt plante- og dyreliv. I Norge bør det opprettholdes en rovdyrbestand av jerv, bjørn og gaupe. Ulven er ikke en utryddingstruet art. Vinteren 2011–2012 ble det registrert 28–32 ulver med helnorsk tilhold, og 28–32 ulver i grenseområdet mellom Norge og Sverige. Forslagsstillerne mener at selv om ulven ikke trenger like sterk beskyttelse som jerv og gaupe, betyr det ikke at den aktivt skal fjernes.

DNA-analysene har vist at den skandinaviske bestanden har en meget høy grad av innavl. Gjennom DNA-analyser har man også funnet ut at dagens skandinaviske ulvebestand genetisk sett nedstammer fra kun tre individer, og at alle disse tre ulvene hadde vandret inn fra bestanden i Finland–Russland. I 2008 kom ytterligere to individer fra øst og bidro med reproduksjon slik at dagens ulvebestand nedstammer fra fem individer.¹

Forslagsstillerne viser til Dokument 8:163 S (2010–2011), det vil si rovdyrforliket fra 2011 og stiller seg bak dette. Spesielt viktig var det at alle partiene ble enige om at ulverevirer i grenseområdene skal regnes inn i det norske måltallet, samt at nødvergebestemmelsen ble endret slik at rovdyr kan avlives

for å beskytte hund ved direkte angrep av rovdyr. Samtidig er det viktig å ta innover seg at flere av intensjonene i rovdyrforliket dessverre ikke er oppfylt. Flere steder i landet er situasjonen krevende når det gjelder livskvaliteten til mange av landets innbyggere, dyrevern og utmarksnæringer. Forslagsstillerne ønsker derfor en ny forvaltning av landets ulv.

Problematiske ulvesone

Forslagsstillerne viser til at arealdifferensiering er et av hovedprinsippene i norsk rovdyrpolitikk, og et sentralt virkemiddel i arbeidet med å forvalte en to-delt målsetting om både å sikre rovvilt og beitenæringen i Norge. I utkast til landsplan i 1987 ble det foreslått «sikringsområder» for store rovdyr. I forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 27 (1991–1992) Om forvaltning av bjørn, jerv, ulv og gaupe ble dette omtalt som «kjerneområder» for store rovdyr. Gjennom rovviltmeldingen fra 1997 ble geografisk differensiert forvaltning videreutviklet. I 1999–2000 gjennomførte departementet en prosess for ytterligere å avgrense forvaltningsområdet for revirmarkerende par og familiegrupper av ulv i Norge med hensyn til områder med mye sau på utmarksbeite. Dette forvaltningsområdet for ulv ble fastsatt av regjeringen Stoltenberg I våren 2001, jf. omtale i St.meld. nr. 24 (2000–2001) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand. Området er avgrenset til nærmere fastsatte fylker og kommuner på Østlandet og Sørlandet. Det ble ved opprettelsen slått fast at både Norge og Sverige har et ansvar for forvaltningen av den sørskandinaviske bestanden av ulv, og at ulvebestanden på norsk side skal forvaltes med utgangspunkt i et strengt vern av et begrenset antall familiegrupper som skal aksepteres etablert innenfor forvaltningsområdets grenser. I forbindelse med rovdyrforliket fra 2004, vedtok Stortinget et avgrenset område hvor det nasjonale målet om 3-årlige ungekull av ulv skal

¹ Rovviltportalen

Beriktiget

oppnås. Forvaltningsområdet for ynglende ulv er Oslo, Østfold, deler av Akershus og deler av Hedmark. Prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er også nedfelt direkte i viltloven og forvaltningsforskriften for store rovdyr.²

Forslagsstillerne viser til at alle partiene på Stortinget i forbindelse med rovdyrforliket fra 2011 ble enige om å nedsette et utvalg som skulle evaluere forvaltningsområdet for ulv, også kalt ulvesonen. Utvalget ble nedsatt i mars 2012 og ferdigstilte sitt arbeid i oktober 2012. I utvalgets rapport konkluderer flertallet med at de ønsker «å videreføre en modell med ei nærmere avgrenset sone for å forvalte en norsk ulvestamme». Mindretallet i utvalget gikk inn for modellen «Ingen nasjonalt fastsatt sone».³

Forslagsstillerne er opptatt av at ulvesonene opplevs som urimelige for dem som bor innenfor sonen, og at en slik ordning forhindrer en byrdefordeling av rovviltforvaltningen i Norge. Dette bidrar til et høyt konfliktnivå, som igjen blir forsterket i tilfeller hvor det ikke gis anledning til lisensfelling innenfor ulvesonen. I deler av ulvesonen er det også høy tetthet av de andre store rovdyrene, noe som øker belastningen og konfliktnivået. Forslagsstillerne ønsker å spre byrdefordelingen blant innbyggerne og geografiske områder og foreslår derfor å avvikle ulvesonene.

Lokal ulveforvaltning

Bestandsmålene for hver rovviltart er fordelt på åtte forvaltningsregioner for rovvilt. Dersom bestandsmålet for en region er oppnådd, er det den regionale rovviltneimnda som har ansvaret for forvaltningen av arten. Ulvebestandens størrelse reguleres i dag ved lisensfelling. Lisensfelling er ikke ordinær jakt, men felling motivert ut fra behovet for å redusere skader på husdyr og tamrein. Dersom forvaltningen åpner for lisensfelling, så fastsettes det en kvote for felling av et bestemt antall individer innenfor geografisk avgrensede områder. Dersom det oppstår akutte situasjoner hvor ulv gjør skade på husdyr eller tamrein, kan forvaltningen fatte vedtak om skadefelling av skadegjørende individ.⁴

Forslagsstillerne viser til at et redusert konfliktnivå var høyt prioritert i rovdyrforliket fra 2011. Suksess i dette arbeidet krever en forvaltning som legger

til rette for og stimulerer til lokal deltagelse og reell regional politisk medbestemmelse.

Forslagsstillerne mener det er viktig å alminneliggjøre forvaltningen av store rovdyr, særlig med tanke på å unngå mistillit mellom lokalbefolkning og sentrale myndigheter. Det er derfor viktig at forvaltning av rovvilt må tilpasses det store behovet for økt tillit, mer samarbeid og bedre kommunikasjon mellom alle parter i rovdyrforvaltningen. Det betyr at de regionale rovviltneimndene må få et meningsfylt handlingsrom som kan brukes til å bygge en tillitvekkende rovviltforvaltning nedenfra, i samarbeid med lokale myndigheter og berørte aktører i lokalsamfunnet.

Forslagsstillerne mener den største utfordringen med dagens rovviltforvaltning er at lokale og regionale vedtak for ofte blir gjenstand for ankebehandling og omgjort. Lokale vedtak fattet av rovviltneimndene blir dermed ikke gjennomført. Lokalsamfunnet må få delta mer aktivt i rovviltforvaltningen. Det var en målsetting som også ble fremhevet i rovdyrforliket fra 2011. De som kjenner problemene ut fra egen erfaring, må ha sterkere innflytelse over hvordan den praktiske forvaltningen skal være.

For å sikre økt lokal forankring bør man foreta en ny gjennomgang av rovviltregionene. Forslagsstillerne er av den formening at forvaltning av rovdyr bør skje regionalt/lokalt, hvor en folkevalgt rovviltneimnd fatter endelige avgjørelser om jakt og uttak av rovdyr som gjør skade, eller skaper utrygghet for befolkningen. Forslagsstillerne har tillit til folkevalgte på lokalt nivå, og mener at disse er seg sitt ansvar bevisst og klarer å forvalte rovdyr på en skikkelig måte, som ivaretar befolkningens interesser. Forslagsstillerne er av den formening at beslutningene foretatt av rovviltneimndene bør være endelige så lenge uttaket skjer innenfor de fastsatte nasjonale måltall.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for å avvikle ulvesonen.
2. Stortinget ber regjeringen legge til rette for stimulering av reell regionalpolitisk medbestemmelse i forvaltningen av ulv. Beslutningene foretatt av rovviltneimndene bør være endelige.

² Stortingsmelding 15. (2003-2004)

³ Rapport til MD- «Evaluering av ulvesona» (2012)

⁴ Rovviltportalen

21. mai 2013